

Angelo Amato, *I Santi messaggeri di misericordia*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2016, ss. 456 + 7 [nlb.].

Ostatni Nadzwyczajny Rok Jubileuszowy ogłoszony w Kościele katolickim przez papieża Franciszka przeżywany był w duchu Bożego miłosierdzia. Wydarzenie to przyniosło – zarówno w wymiarze powszechnym, jak i lokalnym – wiele różnorodnych inicjatyw, m.in.: duszpasterskich, kulturalnych, charytatywnych, a także wydawniczych.

Pozycją książkową godną uwagi dla czytelnika z Polski może być publikacja w języku włoskim pt. *I Santi messaggeri di misericordia* (*Święci posłańcy miłosierdzia*), której autorem jest Angelo Amato. Prezentowane dzieło liczące przeszło czterysta pięćdziesiąt stron zostało wydane w marcu 2016 r. przez wydawnictwo z Watykanu – Libreria Editrice Vaticana.

Angelo Amato jest włoskim salezjaninem, kardynałem, od 2008 r. prefektem Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, znanym teologiem dogmatycznym, autorem wielu książek i artykułów naukowych tłumaczonych także na inne języki. W Polsce dostępne są następujące publikacje wspomnianego purpurata: *Święta Hildegarda z Bingen* (2013 r.) oraz *Niebo. O co tu chodzi?* (2014 r.).

Prezentowana tu książka, która pod względem struktury podzielona jest na dwie części, wpisuje się w bogatą myśl teologiczną Kościoła katolickiego, literaturę hagiograficzną oraz kaznodziejską. Pierwsza część, zatytułowana *Misericordia e vita santa* (*Miłosierdzie i święte życie*) zawiera refleksje i opracowania dotyczące świętych – wśród nich są wyznawcy oraz męczennicy – a także myśli o ich znaczeniu dla Kościoła i współczesnych społeczeństw w formie medytacji (rozdział 2 i 15), rozmów (rozdział 4), prezentacji pozycji książkowych (rozdział 6 i 13) i wykładów konferencyjnych (rozdział 10). Część druga publikacji nosi tytuł *La misericordia nel cuore dei Santi* (*Miłosierdzie w sercu świętych*) i jest zbiorem okolicznościowych kazań i homilii (beatyfikacyjnych oraz wygłoszonych z okazji ogłoszenia dekretów nadających Sługom Bożym tytuł Czcigodni), a także przesłań prefekta Kongregacji ds. Świętych z 2015 r. Całość książki poprzedza część wprowadzająca *Prefazione* (*Wstęp*), której autorem jest także kard. Amato. Publikację zamykają natomiast indeksy: *Indice dei nomi* (*Indeks nazwisk i nazw*), *Indice analitico* (*Indeks rzeczowy*) oraz *Indice generale* (*Spis treści*).

Szczegółowa analiza treści pierwszej części książki, którą tworzy piętnaście rozdziałów (s. 15-216), pozwala wydobyc główne tematy poruszane przez Autora. Punktem wyjścia (rozdział 1) jest refleksja nad życiem Maryi i ukazanie Jej miłosierdzia w kontekście nowotestamentowych błogosławieństw, analiza tytułu „Matka i Królowa Miłosierdzia” oraz prezentacja miłosierdzia Maryi w tradycji wschodniej. Kolejne rozdziały (od drugiego do szóstego) odnoszą się do związku świętości i miłosierdzia, wyjaśnienia roli i funkcji świętych w Kościele i ludzkiej społeczności, rozumienia świętości osób konsekrowanych oraz pedagogii paschalnej w drodze uświęcenia człowieka. Rozdziały od siódmego do czternastego prezentują osoby różnych epok i stanów oraz główne elementy ich duchowego doświadczenia. Kard. Amato poświęcił te strony książki na ukazanie następujących postaci: świętych – Grzegorza z Nereku i Junípera Serry, błogosławionych – Flavienu Michela Melki, Manuela Gonzáleza Garcíi, Oscara Arnulfa Romery y Galdámeza, a także Sług Bożych – Giovanniego Bacilego, Lodovica Acernesego i Małej Siostry Magdeleine od Jezusa. Tematem ostatniego – piętnastego – rozdziału pierwszej części publikacji jest zagadnienie roli i wartości relikwii.

Część druga książki (s. 217-421) podzielona jest na trzydzieści dwa rozdziały, które zawierają kazania, homilie i przesłania salezjańskiego kardynała. Ukazują one oblicza świętości osób różnych epok. Wśród prezentowanych postaci są żyjący dawniej, np. wspomniany wcześniej Doktor Kościoła św. Grzegorz z Nereku (950-1005) czy też św. Teresa z Avila (1515-1582). Inną grupę stanowią ci,

którzy wpisują się w duchowość apostołską XIX stulecia, np. św. Giovanni Antonio Farina (1803-1888), bł. Luigi Caburlotto (1817-1897) czy bł. Louis-Éduard Cestac (1801-1868), jak i współcześni, żyjący w XX wieku: bł. Luigi Bordino (1922-1977), bł. Benedict Daswa (1946-1990). Nie brak także akcentów polskich w postaci prezentacji bł. Matki Klary Ludwiki Szczęsnej (1863-1916) – współzałożycielki Zgromadzenia Służebnic Najświętszego Serca Jezusa, o. Michała Tomaszka (1960-1991) i o. Zbigniewa Strzałkowskiego (1958-1991) misjonarzy franciszkańskich – męczenników z Peru, których beatyfikacja odbyła się w 2015 r.

Oceniając recenzowaną książkę, można stwierdzić, że posiada niekwestionowaną wartość estetyczną, duchową i poznawczą. Jak przystało na watykańskie wydawnictwo, publikacja jest dopracowana od strony edytorskiej (jasna struktura, czytelny układ stron), estetyki (twarda okładka z elegancką obwolutą), zawartości (książka odnosi się do wielu tematów teologicznych i prezentuje ciekawe przykłady ludzi, którzy w przeróżny sposób doświadczali Boga i osiągnęli pełnię życia chrześcijańskiego – świętość) oraz naukowej rzetelności (zastosowanie odwołań – w tekście jest ich ponad dwieście – czy opracowanie indeksów). Pod względem treściowym kard. Amato pozostawił Kościołowi w Roku Nadzwyczajnego Jubileuszu Miłosierdzia w swojej książce bogatą refleksję nad świętością osób różnych epok, których działalność była odbiciem wyjątkowego atrybutu Boga – miłosierdzia.

Książka pt. *I Santi messaggeri di misericordia* popularyzuje życie i duchowość świeckich, prezbiterów, zakonników i siostr zakonnych w Polsce jeszcze mało znanych. Lektura książki jest ciekawa i inspirująca. Kazania i homilie prezentowane w drugiej części publikacji świadczą o dojrzałym stylu Autora, który niepotrzebnie ich nie wydłuża, stara się wydobyć najważniejsze elementy życia i praktykowanej duchowości oraz pozostawić odbiorcom jasne przesłanie i zachęty. Treść tych przemówień, jak i innych tekstów tej książki, bazuje na wiarygodnym materiale: dziełach wydanych oraz pismach świętych, błogosławionych i Sług Bożych, odpowiednich *Positio* czy też na opracowaniach biograficznych uzupełnianych niekiedy nauczaniem papieży i Kościoła. Z całą pewnością recenzowana książka pozostanie piękną pamiątką Nadzwyczajnego Roku Jubileuszowego. Warto, aby została przetłumaczona na język polski i udostępniona szerokiemu gronu wiernych.

Polscy czytelnicy posługujący się językiem włoskim znajdą w prezentowanym dziele salezjańskiego purpurata wiele wskazówek, głębokich treści i praktycznych przykładów realizowania miłosierdzia, wypływających z życia ludzi, którzy prawdziwie są – jak wyraża to tytuł książki – posłańcami miłosierdzia.

Ks. Piotr Szlufik SDB

<http://doi.org/10.21852/sem.2017.2.18>